

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Med detta nummer följer bilaga.

HERTHA

TIDSKRIFT FÖR DEN SVENSKA
KVINNORÖRELSEN
UTGIVEN AV FREDRIKA BREMER-FÖRBUNDET
❧ REDAKTÖR: ELLEN KLEMAN ❧

ÄRGÅNG 19
FEBRUARI
1932

För bredvidläsning och bibliotek

Från kunskapens fält

En serie häften med skildringar från olika kunskapsområden
för skolor och självstudium, under redaktion av

OSCAR AUGZELL och NILS OLSSON

Följande häften föreligga:

HUR EN MODERN TIDNING KOMMER TILL

av Redaktör Torsten Wassén.

BLAND TIMMERHUGGARE I KANADA

av Forstmästare Harald Vestman.

VID VÅRA LOTS- OCH FYRPLATSER

av Generaldirektör Erik Hägg.

HUR EN MODERN BIL KOMMER TILL

av Civilingenjör Erik Carlberg.

BOLIDEN — ETT SVENSKT KLONDYKE

av Redaktör Ivar Frick.

OM FLYTTFÅGLAR OCH FÅGELMÄRKNINGAR

av Professor L. A. Jägerskiöld.

EN ATLANTRESA

av Kapten Stellan Wulff.

HUR EN VÄDERLEKSRAPPORT KOMMER TILL

av Överdirektör Axel Wallén.

BLAND MÄSTARE, GESÄLLER OCH LÄRPOJKAR

av Redaktör Sigfrid Hansson.

MODERNT TRANSPORTVÄSEN

av Hamndirektör Sal. Vinberg.

HUR SVENSKA RIKSDAGEN ARBETAR

av Redaktör Ragnar Ekman.

EN RESA PÅ ÖVRE JANGTSEKIANG

av Kapten Sigurd Sternvall.

Häftena, som äro rikt illustrerade och vardera omfatta c:a
64 sidor, kosta pr styck endast 80 öre.

SVENSKA BOKFÖRLAGET

HERTHA

ÅRGÅNG XIX

FEBRUARI 1932

HÄFTE 2

Nedrustningskonferensen.

Den 2 februari öppnades i Genève nedrustningskonferensen av utrikesministern i den senaste brittiska arbetarministären Mr. Henderson, vilken på sin tid utsågs till konferensens ordförande av Nationernas förbunds råd. Praktiskt taget alla suveräna stater äro företrädade vid denna konferens. Med hänsyn till sin omfattning och sitt upphöjda syfte, att komplettera den internationella fredsorganisationen genom att åvägabringa en allmän överenskommelse om de nationella rustningarnas begränsning och minskning, kan nedrustningskonferensen jämföras med de stora historiska konferenserna. I alla delar av världen väntar man med otålighet på vad som må kunna uträttas vid denna betydelsefulla sammankomst.

Under den period, som inleddes av fredskonferensen i Osnabrück och Münster år 1648, gjordes som bekant försök att utbilda en mellanfolklig rätt för att giva de erkända suveräna staternas samliv en fast laglig grundval. Sedan ur den franska revolutionen och Napoleonkrigen ett nytt statssystem uppstått, sökte man å Wienkongressen år 1815 skapa en permanent fredsorganisation. Under

den efterföljande tiden framfördes ofta tanken på internationell reglering av rustningarna. Den första fredskonferensen i Haag år 1899 sammankallades i sådant syfte. Som bekant kom emellertid konferensens arbete att huvudsakligen röra frågan angående förlikning och skiljedom i mellanfolkliga tvister samt krigets lagar och bruk. I avrustningsfrågan kom endast en resolution rörande staternas utgifter för militära ändamål till stånd. Under den efterföljande tiden hölls en andra fredskonferens i Haag år 1907. Långvariga förhandlingar fördes också under denna tid mellan Storbritannien och Tyskland angående en överenskommelse om inställandet av kapprustningarna på haven. Alla brittiska förslag avvisades dock från tysk sida såsom nedsättande för nationaläran och stridande mot Tysklands legitima intressen. Sedan förhandlingarna avbrutits, pågingo fram till världskrigets utbrott ohejdade kapprustningar till lands och till sjöss.

Efter det senaste stora kriget har som bekant en ny fredsorganisation kommit till stånd, som är långt mera fulländad än dess föregångare. Dess

---

LIPTONS THE

är bäst

system för fredligt biläggande av tvister har under de gångna åren kunnat uppvisa en förvånansvärt snabb utveckling och omfattar principiellt alla stater utan åtskillnad till ras eller religion. Systemet innebär en djärv nyhet, nämligen förpliktelser för staterna att under vissa betingelser deltaga i gemensamma tvångsåtgärder mot fördragsbrytande stater, s. k. sanktioner. Fredsorganisationen har stöd av doktrinens allmänna erkännande av krigets fördärvliga och brottsliga natur, under det att tidigare vissa folkrättsliga skolor betraktade kriget som en nödvändig, i vissa fall också nyttig, institution i folkens samliv. Slutligen vilar systemet på en i Nationernas förbunds akt intagen förklaring om att fredens bevarande förutsätter, att de nationella rustningarna nedbringas till det minimum, som är förenligt med staternas säkerhet. Efterkrigstiden kan också uppvisa flera exempel på internationella fördrag om rustningsbegränsning, såsom fredsfördragens bestämmelser om de besegrade ländernas rustningar, 1922 års Washingtonkonvention om sjöstridskrafternas begränsning, vilken ingåtts mellan Storbritannien, Förenta Staterna, Japan, Frankrike och Italien, 1930 års Londontraktat i samma ämne mellan de tre förstnämnda makterna, 1930 års avtal mellan Turkiet och Grekland om begränsning av de båda ländernas sjörustningar, det i mars 1931 ingångna avtalet mellan

Turkiet och Sovjetunionen om begränsning av sjöstridskrafterna i Svarta Havet, det i samma månad ingångna preliminära avtalet mellan Frankrike och Italien om ömsesidig begränsning av fartygsbygget samt slutligen det allmänna ettåriga rustningsstilleståndet, som ingicks i Genève i september och som biträtts av praktiskt taget alla stater. Jämsides härmed har Nationernas förbunds förberedande nedrustningskommission efter mångåriga förhandlingar utarbetat ett utkast till allmän konvention om rustningsbegränsning, som ligger till grund för förhandlingarna vid den nu pågående nedrustningskonferensen i Genève.

Ansatser till förnyade kapprustningar hava icke saknats under de senaste åren. Sålunda har den marina rivaliteten mellan dels Storbritannien och Förenta Staterna, dels Frankrike och Italien tidvis förorsakat stark spänning. I Tyskland finnes en vitt utbredd opinion, som väntar på första lägliga tillfälle att avskudda landet den rustningsbegränsning, som ålades det genom Versailles-freden. Under den ekonomiska kris, som nu i snart två år hemsökt världen, har emellertid den allmänna misären tvungit staterna att minska sina rustningsutgifter och att sysselsätta sig med andra problem än de militärpolitiska. Samtidigt kräver en världsomfattande opinion, som säkerligen är starkare än någon-

TAG

ASPIRIN

vid
huvudvärk, feber,
muskelsmärter,
ischias etc.

osviktigt medel!

Erhålles i alla apotek
i rör och askar med 20 tabletter.

sin tidigare, att regeringarna komma överens i nedrustningsfrågan. Man kunde under sådana förhållanden vara frestad att säga, att ögonblicket just nu vore inne för att framtvunga avslutandet av en konvention om rustningarna ävensom att, om tillfället försittes, hela saken troligen ånyo blir ställd på en mycket oviss framtid.

I samband med nedrustningsförhandlingarna, liksom för övrigt i fråga om andra internationella förhandlingar, talas ofta om "tekniska svårigheter". Det kan vara skäl i att icke låta sig allt för mycket imponeras av detta uttryck. I stället bör man tala om den inbördes misstron och kanske ibland också om de obotfärdigas förhinder. Om regeringarna vilja skrida till en inskränkning av rustningarna, så "lassen sich die Paragraphen schon finden", som Bismarck uttryckte sig. Att utforma bestämmelser om exempelvis reduktion av rustningsbudgeterna, begränsning av krigsflottornas tonnage, förbud mot undervattensbåtar, förbud mot tungt artilleri och tanks, begränsning av truppstyrkornas numerär, utbyte av noggranna under rättelser om militära förhållanden och upprättande av ett permanent organ för att kontrollera dessa bestämmelsers efterlevnad, torde icke möta några oöverstigliga "tekniska svårigheter". Svårigheterna uppstå på den grund att varje regering vill giva konventionen en sådan utformning, att den blir "rättvis", varmed

förstås att de egna — verkliga eller förmenta — militärpolitiska intressena tillgodoses på bekostnad av grannarnas. Det må vara tillåtet att konstatera, att de "militärtekniska" överväganden, som härvidlag under de förberedande förhandlingarna varit bestämmande för staternas ställningstagande, icke i alla fall förefallit fullt odiskutabla just ur det effektiva försvarets synpunkt.

Det förefaller oss icke vara skäl att genast bryta staven över konferensen eller gripas av någon slags desperation, om förhandlingarna skulle gå långsamt och resultatet bliva kient. Under inga förhållanden kan man vänta sig en omedelbar effekt av nedrustningskonferensen. Kanske är allt vad som i bästa fall kan uppnås en damm mot förnyade kapprustningar, som kan bli till nytta den dag, då välståndet återvänt och den chauvinistiska propagandan ånyo får fastare mark under fötterna.

Insamlingsfonden.

Nya bidrag:

den upplösta klubben D. K:s tillgångar genom E. Théel .... kr. 154: 89
genom medlem av Malmökretsen „ 46: —

Summa kr. 200: 89

Härmed utgör fondens belopp kr. 68,268: 89.

DRICK RAMLÖSA

Sveriges enda naturligt alkaliska vatten.

Hovleverantörer till H. Maj:t Konungen och H. K. H. Kronprinsen
av Sverige samt Hs. Maj. Kongen af Danmark.

Hilma Borelius.

Docent Hilma Borelius' namn är sedan länge känt såväl i universitetsvärlden som på skilda sociala områden, ej minst genom de stora insatser hon gjort för kvinnosakens främjande. Särskilt Fredrika-Bremer-Förbundet med alla dess olika verksamhetsfält låg henne varmt om hjärtat. Under nio år var hon ordförande i förbundets Lundakrets, åren 1921—26 var hon medlem av F.-B.-F:s styrelse — och hur ofta har icke denna tidskrifts spalter bjudit på artiklar av hennes fina, stundom spetsigt fina, alltid med originalitet och elegans förda penna! Bland Hilma Borelius' smärre uppsatser stå just hennes Fredrika-Bremer-studier, speciellt i fråga om träffande psykologi och nya synpunkter, på ett synnerligen högt plan.

Det mest utmärkande för Hilma Borelius' vetenskapliga begåvning var utan tvivel psykologisk klarsynthet och strängt logisk tankegång. Denna läggning kom henne helt naturligt att koncentrera sina akademiska studier på litteraturhistorien. Hennes större arbeten på detta område äro: "Erik Gustaf Geijer åren före avfallet" (doktorsavhandling), biografierna över C. G. von Brinkman och över Hedvig Charlotta Nordenflycht samt hennes sista, för kort tid sedan avslutade arbete "Die nordischen Litteraturen", som bildar en fristående del av det i Berlin under utgivning

varande verket "Handbuch der Literaturwissenschaft". Att nämnda framställning av Skandinaviens litteraturhistoria tilldragit sig uppmärksamhet ej minst i Tyskland framgår tydligt nog därav att docent Borelius för blott några månader sedan av en förnämlig tysk litteraturhistorisk tidskrift anmodades att skriva om Goethes förbindelser med Sverige, ett uppdrag, som hon också utförde.

Hilma Borelius var mångsidig i sin vetenskaplighet: som fil. kand. skrev hon en fransk essay, "Etude sur l'emploi des pronoms personnels sujets en ancien français". Redan häri ger hon prov på skarpsinnighet och skarpsynthet — egenskaper, vilka blevo till ovärderligt gagn för hennes litteraturhistoriska forskningar, därvid hennes förmåga att tränga till djupet, att kombinera, där ingen förut tänkt på någon sammanställning, och kombinera rätt, i hög grad framträdde. Så blevo också Hilma Borelius' litteraturhistoriska undersökningar av bestående värde.

Föga anade Hilma Borelius själv eller någon i den umgängeskrets hon samlat omkring sig vid ett festligt tillfälle för omkring två år sedan, att hon redan då bar inom sig fröet till den obetvingliga sjukdom, som nu helt tillintetgjort hennes yttre varelse. Jag tänker särskilt på det samkvämet därför att detta blev sista

BOKHANDELN STUDIO

Norrlandsgatan 30, Tel. 27 00

har specialiserat sig på nutidsproblemen, modern livsföring, karaktärsträning, livet efter döden och dylikt.

Begär vår katalog.

gången hon inbjöd ett så stort fång av gäster ur skilda läger, jag tänker också på det därför att det sätt, på vilket hon då under utövandet av sitt värdskap räckte till för alla och en var, var betecknande för henne. Varje gäst fann vid sitt kuvert en vers, spirituellt skriven, direkt anknuten till personen i fråga, författad av värdinnan. Gästernas antal uppgick till cirka 40 —, Hilmas spiritualitet hade räckt till för dikter åt laget runt, och nedskrivandets möda hade ej varit långvarig, ty — jag vet det — hennes skrivmaskin hade fått fungera så snabbt den förmått för att hålla jämna steg med tanken.

Hilma Borelius "räckte till" för den ena lika väl som för den andra, icke blott vid gästabuden utan även under vardagslivet, då hon ofta bistod särskilt unga studentskor med råd och i dåd och då hon — vare detta sagt med starkt eftertryck — t. o. m. under sin sjukdoms sista skede ägnade den ömmaste omsorg åt sin ålderstigna trotjänarinna. Den gamla gick bort knappa två månader före sin matmor.

Ännu ett karakteristikon för Hilma Borelius var hennes verkligt stora moraliska mod. Hon tvekade aldrig att bryta en lans för det hon ansåg rätt och rättfärdigt — även om hon riskerade att härigenom ådraga sig ganska stora personliga obehag.

Det kanske allra vackraste bladet i Hilma Borelius' livsbok var det, på vilket hon inskrivit sina vänners namn. De namnen suddades aldrig ut. Den, som en gång vunnit Hilmas

vänskap, förlorade den aldrig. Hon levde med sina vänner, hon fröjdades med dem, hon grät med dem, deras framgångar voro hennes, deras motgångar också hennes. Man kan utan överord säga, att hon skydde ingen möda, då det gällde en väns bästa.

Hilma Borelius gick utan fruktan ned i dödsskuggans dal. Hon längtade icke efter döden, hon älskade livet, men ju mer hon led — och hennes lidande var stort, stort som hennes tålmod — desto mer förnam hon döden som en vinning. Dock icke blott från synpunkten av befrielse utan mera positivt såsom en övergång till ett högre, bättre och rikare liv än jordelivet. Hilma Borelius levde och dog som en kristen.

SELMA COLLIANDER.

F.-B.-F:s lanthushålls- och trädgårds-skola, Apelryd, Båstad.

Till föreståndarinna vid den till lanthushålls- och trädgårdsskola omorganiserade Apelrydsskolan är antagen fröken Karin Härstedt. Fröken H. är utexaminerad från Rimfors lanthushållningsseminarium och har tjänstgjort som lärarinna vid Löfvenskiöldska husmodersskolan, Mariestad.

Skolkökslärarinna blir fröken Lisa Norrgren, likaledes utexaminerad från Rimfors lanthushållningsseminarium, J. U. F:s konsulent i Hallands och Kristianstads län.

Till trädgårdslärarinna har fröken Albertina Månsson antagits, utexaminerad trädgårdsmästare från Alnarps trädgårdsskola.

SPECIALITE:

Receptutföranden

Kikare

Norrandsgatan 5, Stockholm

ENDATILLVERKARE av glasönglas i Sverige.

Drottninggatan 5, Uppsala

Genèvekonferensen och kvinnorna.

Så vitt det är oss bekant ha, från olika länder, fem kvinnor blivit insatta som delegerade vid avrustningskonferensen: Kanada, Miss Winifred Kydd, ordf. i Kanadensiska Kvinnornas Nationalförbund; Storbritannien, Mrs Corbett Ashby, ordf. i Int. Kvinnoalliansen för rösträtt och lika medborgarskap; Polen, M:me Anna Paradowska-Szelagowska; U. S. A., dr Mary Emma Wolley; Uruguay, dr Paulina Luisi.

Sverige kan tyvärr inte nämnas i detta sammanhang!

De internationella kvinnoorganisationernas gemensamma kommitté för nedrustning, som under hela tiden för nedrustningskonferensen sitter i Genève, har igångsatt ett metodiskt propagandarbete. Den utgör centralen för namninsamlingen dit ha våra listor, 20 band med över 300,500 namn, skickats dit ha de två miljonerna engelska namn översänts, liksom från alla övriga länder de till olika antal uppgående petitionärens namn. När detta skrives uppgå enligt uppgift från kommittén namnundersteckningarna till 8,003,674, men alltjämt inströmma listor med nya namn. Till det högtidliga framlämnandet av petitionerna den 2 febr. återkomma vi.

Ordföranden i Världsförbundet för internationellt samförstånd, M:me Guthrie D'Arcis, samlade en dag i januari kommitténs medlemmar i sitt hem vid Quai Wilson i Genève för att sammanföra dem med olika pressrepresentanter. Initiativet synes ha varit gott, de närvarande journalisterna uttryckte sin sympati med kommitténs syften och gjorde en del praktiska förslag till samarbete under nedrustningskonferensen.

Från riksdagen.

Frågan om den omyndiga ungdomens ställning enligt vanartslagen har av fröken Kerstin Hesselgren och fru Olivia Nordgren upptagits i väckt motion, vari hemställes om förnyad skyndsam omprövning av omhändertagandet av denna ungdom samt en barnavårds- och ungdomsvårdsstiftning för ungdom upp till 21 år.

Representanter för samtliga riksdagspartier ha instämt i motionen.

Tillsammans med herr Sigfrid Hansson motionerar desslikes fröken Hesselgren angående anslagen till understöd för avlöning av lärare vid enskilda anstalter för yrkesundervisning m. m. Statsverkspropositionens förslag om sänkning av statsbidragen till dessa anstalter mötes av de två motionärerna med yrkande att oförändrade anslagsbelopp måtte för nästa budgetår utgå till de enskilda anstalterna för yrkesundervisning.

Nya förbundsmedlemmar

Borås: fru Alma Hugo.

Hälsingborg: fru Helfrid Ekdahl, fröken Alma Enberg, fröken Albertina Lindberg, fru Karin Lindgren, fru Signe Lindgren, fru Augusta Montán, fru Anna Norén, fröken Leila Nyman, fru Karin Pape, fröken Karin Roslund, fröken Ingrid Råberg, fru Helmi Stjerna.

Karlstad: fröken Hildur Andersson, fru Ingeborg Leijerstam, fru Margareta Lychou, fröken Hilda Wenström.

Malmö: fru Kjell Bergman, fröken Bera Hallberg, fru Elin Hultberg, fru Brita Lagerström, fru Karin Norrman, fru Hanna Nygren, fru Anna Nylén, fru Ester Orre, fru Stella Rydholm, fröken Karin Stoltz, fru Wallenberg, fru Karin Weidling, fröken Runa Åkesson.

Stockholms Pressningsanstalt

Karlavägen 66, STOCKHOLM. Telefon Ö. 49 91.

Utför pressning, kemisk tvätt och färgning av damkläder. Arbetet utföres av fackman under garanti. Hämtas och hemsändes. Medlemmar av *Fredrika-Bremer-Förbundet* erhålla 10 % rabatt.

Arbetslösheten och kommunerna.

I föregående nummer av denna tidsskrift har den statliga arbetslöshetspolitiken skildrats i sina huvuddrag. Det framgick därav klart, att staten — naturligt nog — uppträder som den reglerande och bidragsgivande myndigheten, under det att på kommunerna till största delen ankommer det direkta handhavandet av hjälpverksamheten för de arbetslösa. I full samklang med kommunernas gamla självbestämmanderätt och självansvar har det också från denna verksamhets början förklarats, att det åligger dem att själva i första hand vidtaga nödiga åtgärder vid uppkommande arbetslöshet. Så har också skett i många fall och ännu torde finnas kommuner, som ej anlitat statens hjälp för sina arbetslösa, ehuru antalet av dem krymper samman under nuvarande svåra kristider.

Stiger så arbetslösheten och de hjälpåtgärder, som i olika former krävas, bliva så omfattande, att utgifterna se ut att medföra budgetsvårigheter, måste statens hjälp anlitas.

Därest det ej redan skett, tillsettes en arbetslöshetskommitté, som erhåller i uppdrag att å kommunens vägnar handhava hithörande ärenden. Bestämmelser om hur en sådan myndighet skall se ut, dess åligganden m. m. finnas i en Kungl. förordning av år 1922 (n:r 419 Sv. författningssamling), där den intresserade kan läsa allt vad som i författnings-

form är skrivet om den offentliga arbetslöshetsverksamheten. Det är emellertid en ganska kortfattad läsning, ty de flesta bestämmelserna och riktlinjerna hava tillkommit så att säga genom beslut från fall till fall utan lagskrivning. Man har lagat efter lägligheten.

Arbetslöshetskommittén, vars ordförande utses av vederbörande länsstyrelse, bör vara så sammansatt, att den representerar den kommunala sakkunskapen på detta område, den frivilliga hjälpverksamheten samt slutligen arbetsgivare och arbetare. Det åligger kommittén att etablera ett nära samarbete med arbetsförmedlingen och nedlägga all kraft på att bereda de arbetslösa anställningar på den öppna arbetsmarknaden. När detta slår slint, måste man tillgripa hjälpåtgärder i någon form. Man har då att välja mellan antingen arbete eller understöd, och det torde kunna sägas, att det överväldigande flertalet kommuner välja arbetslinjen. Samstämmighet råder härvidlag med den statliga verksamhetens inriktning. I vissa kommuner har man dock mera okritiskt tillämpat understödslinjen även under relativt goda tider.

Arbetena äro ofta av rent kommunal karaktär och då regleras anställningsvillkoren helt av kommunen själv. Möjlighet finnes dock att erhålla 30 à 50 % statsbidrag till dylika arbeten, som då benämnas statskommunala. För dem gälla samma bestämmelser som vid statliga arbe-

— VÄRMELEDNINGS A.-B.

Arbetargatan 32, Stockholm. Tel. Växel N. 31825. Telegramadr.: Värmebolaget.

Tillverkar apparater och levererar värmeledningar, alla brukliga system för ångköks- och maskintvättansläggningar, desinfektions- och steriliseringsanläggningar.

CALOR

ten rörande löner m. m., vilket ofta kan leda till tvister, då många på arbetaresidan anse, att de av arbetslöshetskommissionen satta lönerna äro väl låga. Under den rådande krisen har ett stort antal kommuner beviljats bidrag till reservarbeten, som till sin art kunna vara vitt skiftande: gator, vägar, avloppsledningar, idrottsplatser, skolplaner, skogsvårdande arbeten m. m. I detta samband torde även böra nämnas de möjligheter som finnas att hänvisa arbetslösa till statliga reservarbeten, vilket närmare avhandlats i den förutnämnda artikeln.

Visar det sig nu, att en kommun trots ansträngningar ej ser sig i stånd att lämna nödig hjälp genom arbete, står intet annat till buds än utdelande av understöd. Staten lämnar även här sin medverkan, ehuru man är angelägen att i görligaste mån begränsa denna hjälpform. I praktiken sker detta på så sätt att arbetslöshetskommissionen vid lämnande av tillstånd till understödsverksamhet bestämmer dess omfattning till såväl antal som tid.

Ofta äro hos kommittéerna anmälda yngre arbetslösa, som ej kunnat hänvisas till arbete. De äldre hava som mera behövande givits företräde härvidlag. För dessa ynglingar finnes möjlighet att anordna kurser, vilket torde vara av värde till förhindrande av sysslöst dagdriveri. Och alldeles särskilt är detta fallet, om kommunen nödgas utbetala arbetslöshetsunderstöd även till denna ka-

tegori. Kurserna, till vilka staten bidrager med kostnaden för lärarelöner, böra omfatta 20—25 undervisnings- eller övningstimmar per vecka och utsträckas över 1 à 3 månader. Både rena skolämnena såsom repetitionskurser i svenska språket, matematik m. m. och praktiska ämnen såsom trä- och metallslöjd kunna förekomma, likaså gymnastik.

Den hårda, ekonomiska kris vi f. n. genomgå återverkar på ett mycket kännbart sätt i kommunerna och svårigheterna att balansera 1932 års budget har flerstädes resulterat i höjda kommunalskatter, oftast beroende på de tyngande utgifterna för arbetslösheten. Särskilt drabbade äro skogssocknarna i norra och mellersta delarna av landet samt stenindustriområdena i Bohuslän och Blekinge, ävensom vissa bergslagskommuner. En sammanlagd skattebörd på 15 à 20 kr., ja ibland än högre, är ej ovanlig. I sådana fall finnes möjlighet för staten att — utöver skattelindring i vanlig ordning — medgiva lättnader genom högre statsbidrag till kommunernas arbetslöshetsverksamhet. Sålunda kan med Kungl. Maj:ts medgivande högre statsbidrag än det normala (50 %) utgå. Så t. ex. åtnjuta ett flertal kommuner från 60 upp till 90 % statsbidrag till sin understödsverksamhet. Även till statskommunala arbeten kunna dylika förhöjda bidrag utgå.

Några siffror rörande arbetslöshetens omfattning torde i detta sammanhang vara av intresse. Antalet

Herrgårdsväxt

— det fina margarinet —
är en kvalitetsvara, god,
näringssrik och billig.

anmälda hjälpsökande arbetslösa, d. v. s. sådana som hos kommunernas arbetslöshetsorgan blivit anmälda och varom rapport ingått till arbetslöshetskommissionen, uppgick vid årsskiftet enligt föreliggande preliminära uppgifter till c:a 87,000. Härav kommer på Stockholm, Göteborg och Malmö resp. 3,200, 4,600 och 2,600. Västernorrlands län har det högsta antalet, 12,000, därefter komma Göteborgs och Bohus län med 9,000, Norrbottens län med 8,600, Värmlands län med 6,600 och Gävleborgs län med 6,100 o. s. v.

I statliga reservarbeten beräknas att omkring den 1 febr. kunna sys-selsättas c:a 12,000 man och i statskommunala c:a 3,000 man. Läggas härtill 8,000 man i kommunala arbeten samt omkring 20,000 åtnjutande kontantunderstöd, torde kunna förväntas att vid pass 43,000 arbetslösa personer vid ifrågavarande tidpunkt beredas hjälp genom det allmännas försorg.

Ett framgångsrikt bekämpande av arbetslösheten kan endast åstadkommas genom näringslivets egen anpassning efter tidens krav. Under aktgivande härpå måste myndigheterna se till att offren för oförvårdad arbetslöshet ej lida nöd. En oundgänglig förutsättning för att så skall kunna ske utan skada för samhällsekonomin är dock att stat och kommun gå till arbetet i nära samarbete och efter enhetliga grunder. Det kan eljest befarras, att det allmännas ingripande i det långa loppet skadar i stället för att hjälpa de arbetslösa.

R. WIKANDER.

Vårt Stockholmsmöte för fred och mellanfolklig samverkan.

Mi Stockholm var den 20 jan. fylld till sista plats när F.-B.-F:s ordförande, fru Dyrssen, trädde fram på estraden för att i samtliga till mötet inbjudande föreningarnas namn hälsa de närvarande välkomna. Med blicken tillbaka på Fredrika Bremers stora pionjärtanke — 1854 under brinnande Krimkrig — att kvinnorna skulle bilda ett världen omslutande förbund till främjande av frid på jorden, framhöll fru Dyrssen att Nationernas Förbunds internationella samhörighetsidé vore en av de få ljuspunkterna i det närvarandes mörka tid samt att man genom detta möte velat sprida upplysning om N. F:s arbete och syften.

Fredens betryggande hade kvällens förste talare, professor Östen Undén, kallat sitt anförande. Han började med en överblick av huru uppfattningen om kriget förändrats, huruledes detta anses intellektuellt och moraliskt lika anstötligt och att bannlysning av kriget som ett brott mot mänsklighet, moral och förnuft numera inte kan tänkas mötas av öppen opposition. Skiljedomsförfarandet har vunnit fast terräng dock existerar ännu ej tvångsvis verkställighet av skiljedom, ej heller internationell polis finnes och sanktions-systemet behöver fullkomnas. Allt detta hänger emellertid intimt tillsammans med den nu dominerande

LUNDSBERGS SKOLA

Internatskola för gossar; Värmland. Förfrågningar ställas till Einar Gauffin, rektor, fil. lic. — Postadr.: Lundsbergsskola.

nedrustningsfrågan. Organiserandet av en internationell ordningsmakt torde på grund härav inom kort bli av fullaste aktualitet.

Nedrustningskonferensen i Genève vore ett av de främsta försöken att lägga ned betryggande grundvalar för freden, och ett dröjsmål med internationell överenskommelse i detta stycke komme att ytterligare försämra det farliga allmänna politiska läget. Svårigheten vore emellertid att få de respektive länderna, där man ännu mycket allmänt menar att ökade rustningar äro till det egna landets säkerhet, att inse hurusom rustningspolitiken är det ödesdigraste av allt för den mellanfolkliga säkerheten. Kapprustningarna före världskriget voro en av de väsentliga faktorer, som framkallade katastrofen. Sanktionssystemets utbyggande vore verkliga vägen fram till större säkerhet folken emellan, och därmed blir nedrustning, icke upp-rustning, den linje som skall följas; kriget som instrument för nationell politik lyses i bann. N. F:s sanktionssystem i dess nuvarande läge är emellertid icke effektivt, det fordras Förenta Staternas anslutning för att ett positivt resultat skall vinnas på denna väg. Det vore väl dock att vänta att det land, där initiativet tagits till Kelloggspakten, som fördömer och bannlyser kriget som instrument för nationell politik, skall deklarera sig för dessa principer, att det skall förbinda sig att varken direkt eller indirekt stödja en stat som bryter freden. Med en sådan

deklaration av U. S. A. skulle Kelloggspakten få en helt annan praktisk betydelse än vad den för närvarande äger och Nationernas Förbund kunna utöva verksamma påtryckningsåtgärder i händelse av äventyrad fred. Ett sålunda utbyggt sanktionssystem är den solida basen för ökade utsikter till framgång för nedrustningskonferensens idé.

Statssekreterare Bo Hammar-skjöld talade om Den Internationella arbetsorganisationen. Han omnämnde de nordiska ländernas intima och verkningfulla samarbete, som i Genève givit upphovet till slagordet "l'esprit du Nord", en anda, betonade han, av större rättrådighet och ordhållighet än som eljest är vanlig i det internationella umgänget. Som allmän prestation pekade han på den aktningvärda summa av resultat i form av internationella konventioner och rekommendationer i syfte att förbättra arbetarnas ställning över allt i världen, som Internationella arbetsorganisationen kommit fram till — dock icke av de skilda länderna ratificerade i samma utsträckning. Nu stod organisationen inför en ny fas av sin verksamhet, med den ekonomiska världskrisen kommer arbetet att koncentreras till att på internationell väg finna fram hjälp mot arbetslösheten och på försök till hindrande av dennas följder.

Men under detta måste Internationella arbetsorganisationens ursprungliga uppgift och idé alltjämt

Individuell undervisning för klena barn

Förenklade skolkurser

Kursen lämpar sig för elever, som ha svårigheter att följa med större klasser.

Linda Öbergs Eftr. Grundade 1914
Tel. V. 394 72

Tandläkare med kand.

M. Hellichius - Dufwa

Sturegatan 10. Kostnadsfri rådfrågning.

FÖRMÄNLIGASTE PRISER.

Mottagning enl. överensk. Tel. Ö. 3 25.

hållas levande, föras fram igenom den stormtid som är.

Bankdirektör Oscar Rydbeck's anförande: Internationella dagsproblem på det ekonomiska området, rörde sig, som titeln anger, om den aktuella depressionen. Man skulle tycka, yttrade han, att trycket av de för länderna gemensamma olägenheterna borde föranleda undvikande av sådana åtgärder som ytterligare ökade nationernas isolering från varandra. Motsatsen fick man dock dag för dag bevittna: höjda tullsatser, import- och exportförbud, valutarestriktioner, nya hinder av alla slag för den internationella samfärdseln. Det föreligger en brist på överensstämmelse mellan internationellt ådagalagd god vilja och praktiskt handlande, som ger anledning till eftertanke. Under nuvarande omständigheter torde man knappast kunna förvänta att politiskt organiserade internationella jättekongresser skola åstadkomma kloka och för världsekonomin i dess helhet gagneliga resultat.

Skadestandsfrågan väntar på sin lösning. Innan den oro som står kring krigsskadestånd och krigsskulder avlägsnats, lär det ekonomiska livets uppblomstrande ej kunna frambringas. Man insåg detta, och Hoovers förslag om ett års paus i alla hit hörande likvider kom till, men trots den tilltagande förtroendekrisen kunde makterna inte ena sig om effektiva åtgärder. En ny utgångspunkt för praktiska åtgärder skulle den till-

ämnade Lausannekonferensen kunna bli, dock är det stora komplex av invecklade och djupt ingripande ekonomiska frågor, som bör bli föremål för konferensens behandling, ännu i ett så pass outrett skick att denna politiska konferens icke har ringaste utsikt att nå ett tillfredsställande resultat. Lyckligtvis, slutade talaren, ha de senaste veckorna visat tendens till en allmänt lugnare syn på den svåra situationen. Men vi måste under nu rådande inskränkningar i det internationella handelsutbytet underkasta oss de bördor av minskat välbefinnande, som situationen innebär, och med tillförsikt till framtiden undvika åtgärder, som försvåra återgången till bättre förhållanden i ländernas ekonomiska samfärdsel.

Envoyén Boheman talade över ämnet Inför nedrustningskonferensen. Det internationella nedrustningsproblemet vore både tekniskt och politiskt i den grad invecklat, framhöll envoyén, att det utgör ett oöverskådligt spörsmål. De statsmän, som nu samlats i Genève och som skola söka sig fram till en lösning av frågan, som länder hela världen till fördel, ha att ta hänsyn till hemmaopinionen i sina respektive länder. De äro män, som i varje ögonblick, i parlament, i press, på folkmöten, äro påpassligt övervakade. Varje koncession, om än så berättigad, uttydes som tecken på svaghet och frammanar spöket av voteringsnederlag eller revolutionära folkrörelser. Under dessa förhållanden är ut-

Tandläkare Waldemar Waldvik,

Kungsgatan 38, 3 tr. (Centrum)

Mottagning enligt överenskommelse
pr Tel. 177 77.

■ Norrköpings Stuvlager

Klädeshandel. Barnhusg.4, Stockholm.
Ingen butik. Inga omkostn. DETTA OR-
SAKEN TILL VÅRA BILLIGA PRISER

sikterna för uppnåendet av en tillfredsställande nedrustningskonvention inte stora, men om, trots detta, ett påtagligt och blygsamt resultat vunnas, åtminstone så mycket att en bestämd gräns sattes för vidare kapprustningar och en utgångspunkt skapades för nedrustningsåtgärder vid kommande konferenser, vore dock oerhört mycket uppnått. Frågan om rustningarna hade därmed överflyttats från det nationella till det internationella området. Inte minst däri genom att en nedrustningskonvention kräver en ingående kontroll över dess efterlevande och staterna på så sätt i viss mån tvingas att avstå från en nationell suveränitet på ett område, som århundradens tradition ansett specifikt nationell.

Den enda framkomliga, den enda möjliga vägen till ett bättre sakernas tillstånd i världen går fram via internationella lösningar, slutade hr Boheman sitt anförande. Resultaten i Genève kunde ofta synas obetydliga och ofullständiga — ibland inga alls, under stundom är tiden mänskorna övermäktig —, men detta får inte hindra oss, vårt land, att söka göra vår insats i Genève, och denna insats kan förstärkas genom en allmän, upplyst opinion, som inte blott kritiserar men även söker att förstå.

Över Nationernas Förbund och de sociala frågorna talade till sist Kerstin Hesselgren. Hon framhöll att N. F:s arbete på detta område kommit att till en viss grad stå i skuggan av de politiska och ekonomiska problemens hand-

läggning, det allmänna stora förstahandsintresset. Verkliga storverk, menade fröken Hesselgren, hade dock Nationernas Förbund utträttat på det sociala området: hjälpen åt fångar och flyktingar, kamp mot farliga droger, bekämpande av epidemier, arbete för barns och unga kvinnors skydd — konventionen i vita slavhandelsfrågan har underskrivits av praktiskt taget alla medlemmarna av Nationernas Förbund. Det sociala arbetet över hela världen är också det där fasta, som man har att ta tag i för att slippa undan den skräckens mara som ligger över oss i denna tid. Det arbetet kan förr än något annat bli kanalen fram till förståelse, och finge man genom det hand med skräckkänslan, då funnes möjligheter för världen. Praktiska åtgärder och en tro, som värmer och bär, är vad som fordras, vi, kvinnorna, få inte svika i detta. Och nu, som alltid när situationen är mycket svår, vädjas det till pressen och kvinnorna — ställda bredvid varandra som opinionsbildande makt! Vi få inte svika, vi måste ha den tro som försätter berg. Det är lätt att dra på axlarna åt detta — och dock, vi måste tro på möjligheterna, tro in absurdum, mot en hel värld.

Fru Dyrssen avslutade mötet med ett tack till talare och åhörare, däri inneslutande den stora osynliga skara över hela landet, som genom radieringen av anförandena var med i samlingen denna kväll, samt uttalade sitt hjärtas varma hopp om frid på jorden och mänskorna en god vilja.

A.-B. BEGRAVNINGSBYRÅN
STANDARD

är

“Sjukkassornas Begravningsbyrå“

Kornhamstorg 4, Stockholm

Tel. 40 81 och 40 82

Stockholms lägsta priser.

En bok om Anna Whitlock.

Ju mer decennierna före sekelskiftet komma i ett historiskt perspektiv, ju mer förstärkes känslan av att de utgjorde en avgörande genombröttstid i svenskt samhällsliv. Ur synvinkeln av vår egen tid med dess ofta trötta liknöjdhet inför "lösta" samhällsproblem och dess krassa prägel av "rädde sig den som kan", ter sig detta tidsskede och de generationer, som då voro unga, som nästan avundsvärda. Vi avundas dem väl icke det kompakta motstånd, som restes från filistrarnas läger, kanske ha vi ej heller det moraliska modet att avundas dem deras hårda, utslitande och stundom fruktlösa kamp för att nedslå motståndet, men vi avundas dem deras morgonfriska banbrytarstämning, deras ungdomsvarma, i bästa mening kollektivistiska sociala känsla. Hur historiskt detta tidsskede blivit, inser man bäst, när man tänker på hur sällsynt, ja kanske snart hur gengångaraktig den ideellfrisinnade sociala anda, som besjälade den dåtida unga generationen, blivit i en tid som vår, där en överklassbetonad, föga socialt präglad konservatism bryter sig nästan oförmedlat mot en ännu mer fränt klassbetonad och pockande socialism. Visst måste denna föregående generations människor, trots tidens stundom mul-

na skepsis, ändå haft vida mer fog än vi att med Ulrik von Hutten utropa sitt "andarna äro vakna! Det är en lust att leva!"

Till tankar som dessa förleades man lätt, då man läser Sigrid Björklunds till julen utkomna bok om en av den svenska kvinnosakens och det svenska uppfostringsväsendets pionjärer, Anna Whitlock. Det är en bok, som framträder utan större yttre anspråk, men som på ett sällsynt redbart sätt ger en levande bild av en ovanlig människa och ett värdefullt bidrag till svensk kulturhistoria från decennierna kring sekelskiftet. Att förf. känt Anna Whitlock väl, kan ingen som läser hennes bok betvivla, icke heller att hon till fullo uppskattat de stora sidorna i hennes personlighet. Men man är henne på samma gång tacksam för att hon behjärtat, vad många biografer så lätt förbise, att en ärlig, realistisk bild, även om den tar med de alltid mer eller mindre ofrånkomliga skuggsidorna, inte bara är mer intressant som människobild än skönmålningen utan också så mycket mera övertygande.

Bland det intressantaste i Sigrid Björklunds bok är f. ö. ett kort fragment av en självbiografi av Anna Whitlocks egen hand, som inleder skildringen, och som sedan fortsättes av förf:s framställning av Anna Whitlocks ungdomstid. Den till det yttre fula, till det inre trotsiga men

Sigrid Björklund: Anna Whitlock.
En svensk märkeskvinna. Albert Bonniers förlag, 1931.

ÄRADE DAMER!

Ett omsorgsfullt utfört och välsittande plagg är alltid angenämt att använda och blir därför i längden billigast, i synnerhet som det kan erhållas till mycket förmånliga priser.

Såväl *Ridkläder* som *Kappor* och *Promenadkostymer* hos

OLOF AHLGREN Regeringsg. 13, 3 tr., hiss, STOCKHOLM. Tel. N. 118 75.

begåvade, egenartade och intellektuellt inriktade unga flickan mot bakgrunden av den handlingskraftiga, praktiskt dugande och för sin tid ovanligt "moderna" modern, nervus rerum i det tydligen ej helt lyckliga hemmet, är ett intressant människopar. Starkt tidsbetonad och fångslände är också historien om Anna Whitlocks öden under barndoms- och ungdomår, beskuggade ej blott av en obändig naturs inre svårigheter utan också av familjens tryckta ekonomiska förhållanden. Man kan rätt väl se för sitt inre öga den lilla ostyriga Anna, som får sin första övning i att tala franska hos italienska ministern Migliorati och begåvas med en av honom egenhändigt förfärdigad liten dockbyrå. Eller som elev i småbarnsskolan hos de gamla fröknarna Åkerblom, som hade vadderade mörkbruna kofter och en stor, svart katt, som tyckte om att slicka hårpomadan — för detta ändamål enkom ditsmetad — ur Annas och hennes lika ostyriga lekkamrat Knut Wallenbergs slätkammade barnluggar. Studier vid Rossanderska kursen — där Anna Whitlock upplevde en av sitt livs stora händelser, mötet med Ellen Key — vid Högre Lärarinneseminarier och vid folkhögskolor i Danmark, vandring i Norge i vännerna Ellen Keys och Julia Kjellbergs sällskap, en två års utomlandsresa med vistelse i Paris som korrespondent för det då ännu frisinnade Aftonbladet — se där olika etapper i hennes ungdomsutveckling, så ofantligt typiska för den

tid, 60- och 70-talen, under vilka den inföll.

Fylld av livsavgörande intryck och sjudande handlingslust är det som Anna Whitlock 1878 återvänder hem från denna resa, fast besluten att göra en insats på det verksamhetsområde, som hon valt till sitt — uppfostrarens. Hon vill, som andra av den tidens hänförda reformpedagoger, gjuta nytt vin i nya läglar, hon vill ge en levande verklighetsbetonad undervisning, utan slentrian och onödig dogmtro, lika för gossar och flickor, och hon vill för den skull skapa en egen skola. Och hon skapar den, blir dess ledare och sätter sin prägel på den. I våra dagar är Whitlockska samskolan en av Stockholms största privata skolor. Vid Anna Whitlocks död 1930 räknade den 500 lärjungar och hade en lärarstab på över femtio personer.

Ser man nu efter de femtiotre åren tillbaka på skolans öden, kan man väl tycka, att den varit ungefär som andra skolors, att där tillämpats både goda och mindre goda metoder, att där varit både goda och mindre goda lärare och nåtts både bättre och sämre arbetsresultat. Och dock — med sina ofrånkomliga brister, somliga obestriddigen beroende på felaktiga idéer från skaparens sida — har dock Whitlockska samskolan gjort skäl för den benämning, som Anna Whitlock gärna ville ge den, "reformskola". Och — det är tillbörligt att säga till skolans och dess skapares heder — ännu i den dag som är har

Fruktcentralens butiker:

Drottningg. 41, Drottningg. 11, Regeringsg. 11, Biblioteksg. 11, Kungsg. 57, Vasag. 3, Vasag. 8, Vasag. 25—27, Vasag. 38, V. Slussg. 8. CENTRALBANGÅRDENS STORA VÅNTHALL, Stockholm.

Alltid förstklassig frukt.

skolan i den i bästa mening tvångsfria och frisinnade anda, som präglar den, ett adelsmärke, som skiljer den från de allra flesta skolor av liknande typ i vårt land.

Det kan emellertid vara svårt att säga, om Anna Whitlock gjort sin största insats som en av den moderna pedagogikens och samskoleidéns förkämpar. Kanske har hon gjort en lika stor sådan som förkämpe för den svenska kvinnans frigörelse, i all synnerhet hennes emancipation i politiskt hänseende. Som ordförande i Centralstyrelsen för L. K. P. R. :s verkställande utskott blev Anna Whitlock en utomordentlig "rösträttsgeneral", praktiskt dugande, hänförd för sin sak, samtidigt besinningsfull i sin politik utan partifanatism. Då omsider segern inhöstades 1921 och beslutet om kvinnans politiska myndighet definitivt fattades av svenska riksdagen, kunde man också med skäl tillskriva Anna Whitlock en stor del av äran därför. Att inte vid hennes bår offentligt uttalades det tack från de svenska kvinnorna, som dock säkert uttalades tyst i många hjärtan, var en underlåtenhetssynd, som antagligen flera än undertecknad har svårt att glömma.

Starka motsatser bröto sig i Anna Whitlocks personlighet: ett varmt hjärta och ett nyktert förstånd, idealistisk tro och realistisk eftertänksamhet, rundhänt givmildhet och hänsynslös fordringsfullhet, stora linjer och små krokvinklar. Man gör varken hennes minne eller sanningen någon tjänst med att fördölja, att hon

ofta fruktades, där hon själv önskat bli älskad. Men — om det också är sant, att den gamla satsen *de mortuis nihil nisi bene* är både fadd och oriktig, så kan det inte förnekas, att döden ställer en stor personlighet i ett annat perspektiv än livet. I all synnerhet gäller detta en människa, som gjort en offentlig insats. På avstånd ser man inte längre så tydligt bergets skrovliga ojämnheter. Så mycket tydligare ser man dess djärva och skarp-skurna kontur.

BETH HENNINGS.

Int. kvinnoorganisationernas Genèvekommitté hemställer om bidrag.

Genom Internationella kvinnoalliansen för rösträtt och lika medborgarskap, varav F.-B.-F. som bekant är medlem, har förbundet vid flera tillfällen mottagit uppmaningar att lämna eller anskaffa penningbidrag till det omfattande arbete som nu utföres i Genève av de internationella kvinnoorganisationernas gemensamma kommitté för nedrustning. Bland annat är det genom denna kommitté som till nedrustningskonferensen världspetitionen med över åtta miljoner underskrifter nu överlämnats.

Att förbundet av sina tillgångar skulle lämna bidrag är av flera skäl knappast möjligt. Å andra sidan är det icke tilltalande att lämna saken utan åtgörande. Det har därför an-

Hårkultur
DAMFRISERING.

Stureplan 15, IV (hiss).

Tel. (1)19008

Inst. för hår- o. ansiktsvård und. läkarekontr.

ANSIKTSBEH.

MANICURE.

setts lämpligt att genom Hertha underrätta om den mottagna uppmaningen.

Bland F.-B.-F:s medlemmar finnas förvisso många, som med varmt intresse följa de internationella kvinnoorganisationernas opinionsarbete för allmän nedrustning och som kanske också önska att genom ett bidrag stödja kommittéarbetet i Genève.

Med utgångspunkt härifrån meddelas att Fredrika-Bremer-Förbundets byrå, Klarabergsgatan 48, Stock-

holm, mottager bidrag och befordrar dem vidare till Genève. För eventuellt influtna bidrag, som helst böra vara byrån tillhanda före februari månads utgång, kommer redogörelse att lämnas i Hertha.

Att kommittén för sitt arbete, som fortsätter under hela konferenstiden och nödvändiggör att hålla en byrå med kompetent personal, är i behov av allt det ekonomiska stöd den kan erhålla, framgår tydligt av ingångna meddelanden.

Stockholms Kvinnliga Expeditförening.

Den 14 november 1929 startades på Stockholms Handelskammare S. K. E. F. Föreningen har tagit till sin uppgift: att i kamratligt umgänge sammanföra alla kvinnliga expediter och främja deras intressen i socialt, intellektuellt och fackligt hänseende, att arbeta för att hålla lämplig föreningslokal, att upprätta understödsfonder och pensionskassa, att anordna föreläsningar, diskussioner och lektioner för i handelsfacket lämpliga ämnen, att upprätta avgiftsfri arbetsförmedling för våra medlemmar, att arbeta för en sportstuga.

Första orienterande möte hölls den 7 maj 1929, då en interimstyrelse tillsattes, och som sagt den 14 november samma år konstituerades föreningen av 85 expediter, tillhörande flera affärer, med det ringa startkapitalet av endast kr. 85: —, men med en ljus

tro på framtiden, att S. K. E. F. skall lyckas.

Vi hava sedan dess arbetat på att förverkliga de sex programpunkterna, som vi satt såsom vårt första mål.

S. K. E. F. samlas en gång i månaden till klubbafton på Årsta-klubbens hemtrevliga lokaler, vanligen med ett föredrag, sång, musik eller någon rolig attraktion och samkväm, då vi lära känna varandra och diskutera någon brännande fråga.

För de medlemmar, som äro intresserade hava vi bildat en bridgeklubb.

En serie föreläsningar hava även hållits i fackämnen, såsom handelsteknik, reklam, skyltning och dekoration, färgharmonilära, hygien, textilier, glasets historia, juveler. Även har det lyckats oss att få i gång fyra grupper lektioner, två i engelska

Tandläkare C. Silfverswärd

Med. Kand., Stockholm.

Valhallavägen 73, 1 tr. (inv. Östra station).

Mottagning efter överenskommelse pr

Tel. Vasa 395 02.

Koppning

för värk och svullnad i benen,
kylda händer och fötter, ischias

Leg. spec. *Clary Dahlström*

Dalagatan 25, Stockholm.

Tel. 841 04, Kl. 10—2.

språket och två i tyska språket, vilka ledas av skickliga lärarinnor. Vi hoppas även, om det lyckas oss, att få ihop ett mindre kapital att kunna göra vår första studieresa till London denna sommar med en grupp av ca 20 medlemmar.

Pensionsfrågan, som vi alla privatanställda anse allra viktigast, för oss, hava vi både genom föredrag och diskussioner haft under grundlig prövning, och vi hoppas, att den under mars månad i år skall kunna startas. En stötesten är att premierna ställa sig rätt höga för våra äldre medlemmar, och vi hava inga stora kapital att lägga såsom grundfond. Men vi hava dock rönt bevis på förståelse för pensionsfrågan och hava emottagit en gåva på kr. 500:— och en gåva på kr. 50:— samt dessutom har föreningen beslutat att av passiva medlemmars avgifter avsätta kr. 4,450:— således att startkapitalet för pensionskassan utgör kr. 5,000:—. Dessutom kan föreningen en gång i framtiden räkna med en donation, skänkt till kvinnliga expediter. Vi hoppas dock att flera donationer, som än mer kunna betrygga kassan, skola komma.

Platsförmedling. Denna viktiga länk för S. K. E. F:s utveckling har på grund av bristande kapital ej kunnat rationellt ordnas, men vi hava dock haft förfrågningar, både av principaler och av expediter, och även lyckats ordna några platser. Vi hoppas att i samband med något för föreningen inkomstbringande arbete kunna lösa denna gordiska knut.

Även om läget f. n. är mörkt, hoppas vi på ljusning inom en snar framtid.

En egen föreningslokal. För att kunna nå detta mål, hade vi den 31 okt. 1930 anordnat en stor basar och kabaret, vid vilket tillfälle vi riktigt fingo känna, att vi ha en hel del vänner bland både pressen, principaler, fabrikanter och en stor kundkrets, vilka på allt sätt uppmuntrade oss genom reklam och med gåvor och köp. Basaren gav ett netto av kr. 4,450:—, vilka vi fonderat till Egnahemsfonden.

Men detta kapital räcker ej, varför vi ånyo måste försöka att göra något för vårt egna hem. Vi anordna därför den 27 februari i år en skottårsbal med tombola och ett spex. Programmet är ännu ej färdigt men vår festkommitté utlovar en glad och rolig helafoton. Vi hoppas att alla våra gynnare även denna gång vilja ihågkomma oss med gåvor och köp och att hedra oss med att komma till balen.

Sportstugan, rest på solig vid saltvåg belägen strand, är det mål vi drömma om, där vi både vinter och sommar kunna njuta sol och luft, hälsa och arbetsglädje. För denna arbete vi genom listor via våra medlemmar och har det lyckats oss att samla kr. 1,000:— men detta räcker ej, varför vi i fortsättningen måste arbeta vidare.

S. K. E. F:s medlemsantal är nu 350. Medlemsavgiften är kr. 12:— för den som fyllt 24 år och kr. 6:— för den som är 18—24 år. Den som vill stödja oss som passiv medlem

Den omtänksamma husmodern vänder sig alltid till Lunda Tvättinrättning

Garanteras ett förstklassigt arbete. — Kläderna försäkrade under tvättningen.
Telefon: Drottningholm 20 och 190.

erlägger kr. 100: — en gång för alla eller kr. 15: — pr år.

Föreningen har två sammanträden om året på Stockholms Handelskammare.

Till slut vädjar jag till Herthas välsituerade läsekrets att hjälpa oss att förbättra den kårs ställning, som så länge arbetat utan att känna det stöd en stark kår förening giver.

Jag är nog optimistisk att tro, att denna vädjan ej skall förklinga ohörd så att S. K. E. F. kan bliva det stöd alla kvinnor som arbeta inom detaljhandel så väl behöva.

ELMA GEIST.

Orientböcker.

De två Palestinaböcker, som här nämnes, har var sitt förord av författarna där dessa motivera utgivandet av dem. Det må sägas med det samma att böckerna i sig rättfärdigar beslutet om publicering. För visso är en Palestinaresa inte längre något sällsynt företag och den nutida litteraturen är rik på skildringar av Orientfärder, men det särskilda stu-

Elisabeth Wærn-Bugge: Det omstridda arvet. Utblickar över Palestina av i dag. P. A. Norstedt & Söners förlag, 1931.

Märta Lindqvist (Quelqu'une): Palestinska dagar. Aktiebolaget Skoglund's bokförlag, 1931.

Karin Johnsson: Som pilgrim till Mecca. Albert Bonniers förlag, 1931.

dieuppdrag fru Wærn-Bugge fullföljde och förtäljer om samt Märta Lindqvists (Quelqu'une) med skicklig journalisthand gjorda snabbskildringar — fördjupade av en vaken religiös känsla — berättigar utan all fråga det nya litteraturtillskottet. Den tredje boken, som jag sammanför med de redan nämnda, är mindre samhörig med de två andra än vad dessa ömsesidigt är det — inte endast på grund av att Palestina är taget i förbifarten på väg som pilgrim till Mecca, och för att den saknar ursäktande förord! Boken torde till ganska stor del böra rangeras in bland raden av direkt fantasifulla reseberättelser; som redan van Orientresande och -skildrare nystar Karin Johnsson friskt och utan tvekan upp äventyrsstråden från färden. Och lyckas bra med att roa läsaren.

År 1861 gav Fredrika Bremer ut sin Palestinaskildring, i tredje delen av *Lifvet i gamla världen*. Effektfullare bakgrund till det moderna, mandatstyrda, av järnvägar och bilruter genomkorsade Palestina, varest därtill aeroplanen surra uppe i luften, kan inte tänkas än dessa livfulla skildringar av det turkiska Palestina, där hon gör sina mödosamma och riskfyllda pilgrimsfärder till häst till de heliga platserna, understundom med direkt turkisk eskort, en annan gång åter under beskyddet av en be-duinschejk — f. d. rövarhövding som förbundet sig inför sultanen att med sitt huvud ansvara för de kristna

TANDTEKNIKERKURS

Ged. utbildn. i guld- o. kautschukarb. Kurs und. överins. av leg. tandl. Mång-årig erf. E. Landau, Valhallavägen 112, Stockholm. Tel. Norr 19521.

Lundahls Möbelolja

är ett utmärkt renoveringsmedel för bonade, polerade och lackerade möbler, golv, korkmattor etc. Borttager vattenfläckar på bonade möbler, återställer dem i sitt nybonade skick. Efter användning av oljan är möbelen impregnerad.

LUNDAHLS TEKN. FABRIK
Mälärhöjden. Tel. Mälärhöjden 666.
Nederlag: Köpmangatan 24, Stockho lm.

pilgrimernas säkerhet. För övrigt ger Fredrikas bok inte enbart kontrasteffekt. Förunderligt sig lika är i mycket företeelserna i Jerusalem och i övrigt aspekten av det nya Palestina i jämförelse med hennes målning av vad hon såg.

Utom varje parallell — det behöver knappast sägas — står åter det väsentliga innehållet av hennes bok. Hennes fem-månaders vistelse i Jerusalem hade annan förutsättning än andras Palestinaresor, det var den inre röst, det inre ljus, som hon ofta talar om, som tvingade henne att vallfärda till "det gamla heliga Österlandet, människans ursprungshem", för att där försänka sig i de uråldriga och heliga minnena. För henne var Jerusalem den "Guds stad, som människohjärtat evigt söker, till vilken alla jordens vandrare längta", och hon ville leva sig in på dessa orter där "det högsta av människosläktets fornliv uppväxt, blommat och satt frö för senare släkten . . ."

Det var på uppdrag av Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet som fru Wærn-Bugge gjorde sin Palestinaresa. Uppgiften var att studera förhållandena mellan judar och araber — som bekant inte alltför vänskapliga — och väl också i den mån sådant var möjligt att arbeta i förbundets syfte, för fred och samförstånd. Det omstridda arvet framlägger resultatet av de undersökningar hon gjort av den politiska och ekonomiska situationen. I särskilda fall med tillgängliga bely-

sande siffror, i andra baserat på de slutledningar hon dragit ur den direkta kunskapskälla som legat i umgänget och samtal med representanter för de två folk vilka, såsom det tyckes dem själva, vart och ett sitter inne med den obestriddiga arvsrätten till landet.

Hur oerhört komplicerat problemet är framträder naturligtvis endast ännu så mycket tydligare när man befinner sig på ort och ställe. Kapitlet Striden om en symbol, där förf. behandlar Klagomurtvistigheterna och demonstrationer och oroligheter i samband därmed, framhäver i vilken grad de religiösa motsatserna anlitas till främjande av politiska och nationella maktfrågor och hur lidelserna utnyttjas å bägge sidor i kampen för en "nationalstat". Arabernas eller judarnas, allt beroende på vem som kan komma att ligga över i striden härom — och i fall Englands mandatskap kan avskuddas.

En del intressanta faktiska uppgifter om sionismens utveckling och den judiska kolonisationen av Palestina lämnas i dessa "Utblickar över Palestina av i dag", som boken karakteriseras av förf. i dess underrubrik.

Problemet's lösning har sista kapitlet benämnts. Nationernas Förbund, mandatmakten, judarna araberna, alla har de, men främst de euro-amerikanska sionisterna och de arabiska ledarna säger förf., lösningen i sin hand. Och den vore i stort taget — att så väl araber som

Skogens Ättika

välsmakande bords- och inläggningsättika

Tillverkare:

Skogens

Kol Aktiebolag

Bollnäs

judar uppgåve sin dröm om en nationalstat i Palestina.

Hur komma därhän, må man väl fråga?

Märta Lindqvists *Palestinska dagar* har inte tagit färg av de politiska och nationella tvistigheterna. På varje plats, i varje stund, för hon tillbaka sin resruts upplevelser och syner till biblisk berättelse och tradition. Hon ser landet, orterna, som de ligger framför henne i dagens ljus, och hon ger, ofta utsökta, målningar av dem. Än leende vackra trakter, än Judéens ödsliga berglandskap, dalar och höjdsträckningar i sina underbara belysningar, "Mästarens sjö", Genesaret, ädelstensblå och glittrande i kitteldalens färgskiftande bäcken — kanske den skönaste tavlan —, stadsbilder, Nasaret, Betlehem, Kapernaum, Betania, men med i allt kommer de bibliska, mest de nytestamentliga minnena in. Nästan på varje blad i denna bok möter Mästarrens gestalt.

Förf. har själv i sitt förord betecknat sina skildringar som rent journalistiska, subjektiva ögonblicksbilder utan anspråk på sakkunniguppgifter om landet eller på att vara en upplysande resehandledning. Hon säger sig blott ha velat ge dessa ögonblicksbilder från ett otaliga gånger skildrat land, därför att fantasien aldrig upphör att kretsa omkring det och därför att det finns åtskilliga människor som alltid önska att höra mera om det. För visso är hennes bok också till verklig glädje för dessa, med öm och

innerlig håg är den skriven, ett stilla vackert ljus skimrar kring dessa palestinska dagar.

Karin Johnsson gör inte sin pilgrimsfärd till Mecca, via Palestina, i någon vallfartsstämning. Det torde inte ligga nära tillhands att träffa på en liknande så absolut sentimental-fri inställning som hennes i fråga om de minnesrika platser hon är i tillfälle att besöka. Men det är osvikligt gott humör och fart i skildringarna, och vare sig det är Jerusalem eller Nasaret, Kana eller Kapernaum, Magdala eller Tiberias som hon gästar, lika humoristiskt hållna och späckade är beskrivningarna med anekdoter om de medresande — vars brister och löjligheter för visso inte förringas. Hon fraterniserar med araberna och har schejker och eminenser till resebetjänter, hon skriver ett film-drama, står för regin, spelar själv hjältinnan och har sällsamma äventyr och svårigheter vid inspelningen med arabfilmcharmörerna — inte minst när det gäller att få sin egen motspelare prinsen (märk väl prins i verkligheten, ej i pjäsen!), att medverka till den traditionella avslutningsfilmkyssen. Den blyge mohammedanen är dödligt förskräckt, och hon måste med energi tillskansas sig inseglet på sin lyckliga filmkärlek.

Äventyrligast av allt ställer det sig dock för henne att utverka tillstånd till det som varit det slutliga och egentliga målet för hennes resa: deltagandet i en pilgrimsfärd till Mecca. Tusen försök görs, till och med en

Handarbetets Vänner

Permanent utställning

MATTOR, MÖBELTYG, GARDINER m. m.

Kungsträdgårdsgatan 12, STOCKHOLM.

Tel. 91 02, Norr 269 74.

Öka hemmets trevnad med våra hållbara och

Moderna Tapeter

Efterfråga hos Eder tapetleverantör prov-bok N:r 69 från NORRKÖPINGS

TAPETFABRIK, Norrköping. Tel.: 103.

färd till emir Abdullah av Transjordanien anlitas som utväg att erhålla tillåtelsen, men den i övrigt synnerligt artige härskaren, som till och med bjuder på middag i palatset, låter sig inte bevekas. Hedjas' konung, Ibn Saud, är en alltför sträng herre, som inte låter otrogna sticka näsan innanför Meccas murar. Emiren av Transjordanien kan intet göra åt saken.

Andra utvägar måste anlitas. Men vad händer? Förf. har en gammal bekant i Jerusalem, en arabschejk, och han, som förut menat saken vara fullkomligt omöjlig, kommer plötsligt med ett förslag. Om hon vill göra honom en liten tjänst, så åtar han sig att smugga in henne i Mecca...! Och vilken tjänst? Jo, hon ska tala arabernas sak i Klagomursfrågan med sin landsman Mr Loftgrin, som ju utsetts till ordförande i den internationella utredningskommissionen. Mr Loftgrin? Intensivt funderande — tills Eliel Löfgren faller henne i minnet. Ja, det vore bara att vid hemkomsten till Stockholm söka upp honom och säga honom: araberna har rätt. Då måste han ju tro henne och döma till deras förmån, menar schejken. Hon är inte alldeles säker på varken att hon kan eller vill detta, inte heller på att vad som åsyftas uträttas! Men schejken är eld och lågor: ni behöver verkligen inte säga honom annat än som det är, att araberna har rätt och kämpar för en

rättfärdig sak. Sedan kunde utslaget inte bli mer än ett! Hon lovar till sist — och Eliel Löfgren skrattade inte, säger hon, när hon verkligen vid hemkomsten till honom frambar schejkens synpunkter.

Så är hon med om de tusende äventyrligheterna att, som förklädd till mohammedanska, insmugglad i pilgrimernas stora tåg, göra vallfarten till Mecca. Den tjänstaktige schejkens namn förtiger hon obrottsligt, enligt löfte, vad kunde inte han råka ut för om saken bleve känd?

Dock, hans sällsamma kismet ställer honom kort därefter utanför alla efterräkningar för denna sak. Den stora ångare, på vilken han med hela sin familj befinner sig på resa till Egypten, råkar i brand och för-gås, ingen räddas! Hans och Karin Johnssons hemlighet är för alltid bevarad.

Äventyren är som sagt mångahanda och sannerligen underbara! Men de är roligt berättade, och det lider intet tvivel om att de äger Orientfärg och stämning och att mycket som förf. har att säga, i synnerhet om haremsförhållandena, äger ett första-handsvärde. Hon har, som kvinna och med bekantskaper i arabkretsar, varit i tillfälle att komma in genom annars stängda dörrar.

Vilket också tillstaddes Fredrika Bremer för sjuttio år sedan — och resulterade i en annan sorts resebok!

ELLEN KLEMAN.

"Min salong" INSTITUT FÖR VETENSKAPLIG ANSIKTSVARD

Grevgatan 10, 1 tr., Stockholm. Tel. 794 97. Beställ tid.

Behandling av frostsador, finnar, pormaskar, ådrig hud, vårtor, bruna fläckar etc. Berosolinbehandlingar. MANICURE. MASSAGE. PEDICURE. Beställ tid.

ELSA GJÖRLING-BERGMAN.

Diplomerad från Académie Scientifique de Beauté, Paris.

F.-B.-F.-kretsarna.

Hälsingborgskretsen firade sin Luciafest sistlidne 14 december på hävdvunnet sätt. Sedan gästerna bänkat sig kring de festligt dukade kaffeborden i den ljusprydda salen, intågade Luciabruden, fröken Sigrid Lewenhaupt, följd av sina tärnor. Små stjärngossar utförde vackra julsånger. Efter en musikstund, då sång utfördes av fröknarna Strömberg, Löfquist, Norman, Schilander, fruarna Schilander, Mårtensson, Berglund till ackompanjemang av fröken Högstedt-Olsson, läste fröken Wennberg Tennysons "Nyårsklockorna" och doktorinnan Sjunnesson ett par norska småberättelser. Den talrika publiken uttryckte sin tacksamhet för en stämningsfull afton.

Diskussionsklubben har under hösten 1931 haft tre sammanträden: den 28 september: 1) Några meddelanden angående förändringarna i kyrkolagstiftningen, 2) Våra tidsskrifter, deras standard och inflytande, 3) Några synpunkter på läsecirklar; den 5 november: Fingerat hälsovårdsnämndssammanträde; den 8 december: Är kvinnans arbete i hemmet för mycket eller för litet uppskattat i våra dagar?

Karlstadskretsen höll sitt nionde årsmöte den 2 febr. under ordförandeskap av fru Gerda Hellberg. Sedan års- och revisionsberättelserna upplästs och ansvarsfrihet beviljats, förrättades val. Till styrelse omvaldes: fru Gerda Hellberg, ordf., fru Nancy Enwall-Gardell, v. ordf., fru Elsa Lovén, sekr., fröken Edith Ahrenlöf, lektor Karin Ringenson (ordinarie); fru Lisa Olde-Holmberg, kassaförv., fru Inez Lundholm (suppleant). Till revisorer omvaldes fru Gerda Olsson, fru Elisabeth Ahlberg (ord.) samt fru Ruth Lilius och fröken Thyra Freding (suppl.).

Efter förhandlingarnas slut talade fru Gerda Hellberg om "Anne Charlotte Leffler", förf. till "En räddande ängel", vilken pjäs blev en stor succès, då den gavs vid

kretsens dramatiska soaré i december. Föredragshållaren tecknade med fin uppfattning och varm förståelse fru Lefflers porträtt för en mycket talrik publik av intresserade medlemmar.

Efter en glad tesupé följde samkväm med ett spirituellt anförande av fröken Edith Ahrenlöf om "Kvinnan, brunnen och torget", vilket inledde en livlig diskussion i den just nu aktuella frågan om utsmyckning av Karlstads stora torg.

Lundakretsen sammanträdde till årsmöte onsdagen den 27 januari. Sedan års- och revisionsberättelserna upplästs och godkänts, förrättades styrelseval. Av de fem i tur avgående styrelseledamöterna förelågo avsägelser från fröken Elna Persson, fru Malin Holmström-Ingers samt fru Thyra Rosén. De kvarstående, fru Carola Eklundh och fru Astrid Palmér, omvaldes. I de avgäendes ställe nyvaldes fru Inga-Lisa Norström och fru Marie-Louise Lehmann från Lund samt fru Ellen Hazelius från Åkarp. De förutvarande revisorerna och deras suppleanter omvaldes.

Till ombud vid förbundets årsmöte valdes fru Anna Herrlin, fru Carola Eklund, fru Torborg Petrén, fru Karin Mortensen, fru Astrid Palmér, fröken Maria Åkesson samt doktor Ruth Johansson.

Därefter framförde ordföranden styrelsens och kretsens varma tack till de avgående styrelsemedlemmarna för det långvariga och intresserade arbete de nedlagt inom kretsen.

Kvällens föredragshållare var dr Selma Colliander, som gav en mycket intressant skildring av "Jane Grey, engelsk drottning och martyr". En liten kör av studentskor utförde en del sågnummer.

Då ordföranden förklarat sammanträdet avslutat framförde v. ordf. till fru Herrlin, som förklarat sig vilja lämna ordförandeskapet men kvarstå i styrelsen, kretsens tacksamhet för allt vad fru Herrlin som ordförande under tio år uträttat för kretsen.

DÖVAS VÄLS

Syateljé och lappcentral mottager beställningar av all slags sömnad. Även lagningar. Östermalmsg. 33, n. b. Tel. 161 93. Öppet vardagar 9-7 lördagar 9-2.

GER ARBETE ÅT DÖVA KVINNOR.
Moderata priser. Vålgjort arbete.

Nyöppnat

1:a klass
PENSIONAT

Nybrogatan 9, 1 tr., Stockholm. Nära Nybroplan och Norrmalmstorg. Rekommenderas i benägen hägkomst. *Helpension* såväl som *Lunch* o. *Middag*. Även kuponger.
Tel.: Ö. 53 44.

I den därpå följande supén deltog 125 personer. Tal för ordf. hölls av fru Ek-lundh; för de avgående talade fru Herrlin, som särskilt uppehöll sig vid den stora insats fröken Persson såsom kassaförvaltare gjord ända sedan kretsen bildades. Fröken Persson hyllades också i tal av fröken Åkeson och fru Hedvig Tegnér. Ett av fru Mortensen författat kväde till de avgåendes ära sjöngs till luta av fröken Carola v. Gegerfeldt. Den lilla studentskekören bidrog med flera sånger till att höja festens stämning.

Malmö kretsen sammanträdde den 18 januari å Kungsparkens restaurang under ordförandeskap av v. ordföranden doktor Eva Smedberg.

Sedan ordföranden lämnat en del meddelanden om Apelryd höll rektor Marianne Mörner ett spirituellt föredrag om den intressanta företeelse i franskt 1600-talsliv, som nämnes "Précieuserna". Omedelbart efter föredraget dansades av fröknarna Ingrid Schaar och Ruth Nilén i tidsenliga dräkter en menuett. Musiken av Mozart utfördes av fru Aina Schaar. Aftonen var mycket lyckad och ovanligt talrikt besökt.

Mariestadskretsen hade den 5 febr. årsmöte och samkväm å Husmodersskolan. Års- och revisionsberättelser godkändes och ansvarsfrihet beviljades. Följande styrelsemedlemmar omvaldes: fröken Gudrun Langenheim, ordf., fru Martha Bergenfeldt, v. ordf., fröken Gerda Lindblom, sekr., fröken Dagmar Johansson, kassör, fru Selma Ericson samt nyvaldes fru Hertha Sandels. Förutvarande suppleanter fru Hillevi Fogelqvist och fru Lisa Holmberg omvaldes och nyvaldes fröken Greta Hallbäck. Till revisorer valdes fröken Sigrid Lindgren och fru Anna Lindeman, till ombud vid förbundets årsmöte fröken Langenheim och fru Fogelqvist med fröken Lindblom och fru Anna Hellberg som suppleanter. Efter mötesförhandlingarna lämnade fru Sandels en utförlig redogörelse för

stipendienämndens verksamhet i Skaraborgs län.

Så följde supé, samkväm och fingerad radioutsändning, varvid föreståndarinnan vid Apelrydsskolan fröken Karin Härstedt talade om skolan och dess verksamhet. Därpå "utsändes" en för tillfället skriven och tydlig livligt uppskattad radiopjäs "Fröken 1932". Aftonens program avslutades med sång och musik av fru Ester Melin. Årsmötet var talrikt besökt och stämningen den allra bästa.

Mjölbykretsen höll sitt årsmöte 4 febr. Till styrelse valdes doktorinnan Gert-rud Wågman, ordf.; fil. mag. fröken Inez Flinta, v. ordf.; fru Rakel Gerholm, sekr.; fröken Ingeborg Barr, v. sekr.; fru Tyra Björne, kassör, samt till suppleanter fru Helga Norrby och fru Blenda Adolfsson.

Som underhållning på årsmötet hölls ett föredrag av farm. kand. fröken Rut Hennel om fermacentens utbildning, arbete och skiftande upplevelser. Hon berättade en del ur farmaciens historia, talade om både ljusa och mörka sidor i yrket och relaterade många lustiga och sorglustiga episoder ur egen och kamraters erfarenheter. Som avslutning på föredraget läste fröken Hennel Karlfeldts dikt "Till en apotekare".

Ur årsberättelsen må anföras, att kretsen även under 1931 utdelat ett stipendium på 200 kr. till en flicka från Mjölby, som vistades vid Seminarium. På årsmötet 1931 fattades beslut att årligen avsätta en summa till stipendiefond, och årsmötet 1932 följde detta beslut samt beslöt även att under våren utdela ett stipendium.

Stockholmskretsens Fredrika-Bremerskola började sin vårtermin den 20 jan. med sedvanlig föredragsafton i Klara folkskolas kollegiesal. Kvällen var ägnad Karlfeldt: fröken Gina Leffler gav en ut-sökt analys av de skaldens diktning bestämmande inre och yttre betingelserna och fröken Dagmar Christenson, ackompanjerad av fru Susy Fjällbäck, föredrog för ett en-

Äkta Böhmska Spets- och Gardin-Importen
Hökensgatan 10. Tel.: S. 381 04. Handknypplade spetsarbeten. Vackra handarbetade gardiner, stores o. sängöverkast. Lämpliga namnsdags- o. lysningspresenter.
Låga priser.

Sthlms Dentallaboratorium & Tandtekniska Institut

— E. Strandberg. —
Birgerjarlgatan 127. Tel. V. 620 60
Fullständig utbildning i tandteknik.
Specialkurser — Aftonkurser.

tusiasmerat auditorium i musik satta Karlfeldtsdikter.

Studiekommitténs ordförande dr Rydh var, liksom vid höstterminens avslutningsfest, i tillfälle att personligen närvara och förklara vårterminen börjad. Meddelande lämnades om att det utlysta resestipendiet sökes före mars månads ingång i skrivelse till Studiekommitténs sekreterare, fru Elsa Kinell, Fredrika-Bremer-Förbundets byrå, Klarabergsgatan 48, Stockholm.

Svalöfskretsen samlades till handarbetsafton fredagen den 2 okt. 1931. Ordföranden, fru Signe Nilsson-Ehle, redogjorde för årsmötet i Lund—Malmö. Vidare förekom högläsning av fru Gunborg Rasmusson samt sång och musik av fru Emy v. Sydow.

Den 24 okt. höll doktor Rut Grubb ett med stort intresse åhört föredrag över ämnet "Böra uppfostrare söka upplysa barn och ungdom i den sexuella frågan och på vad sätt?" Fröken Johansson, Kågeröd, sjöng under samkvämet några romanser, vilka rönt ett livligt bifall.

Sitt sista sammanträde för år 1931 hade kretsen den 7 dec. Fru Nilsson-Ehle berättade intressanta minnen från en resa i Italien, varvid hon särskilt uppehöll sig vid en egendomlig religiös sekt på Sicilien. Kaffet serverades av Lucior, vilka sjöngo "S:ta Lucia" och svenska folkvisor. Fröken Greta Håkansson sjöng ävenledes flera vackra sånger.

Tomelillakretsen hade den 8 dec. 1931 fest för medlemmar och gäster å Tea-

tersalongen. Därvid uppfördes Ida von Plomgrens "Valuta eller fru Lökbergs inackorderingar" av amatörer bland kretsmedlemmarna. Härefter följde tesupé, sång och musik exekverades, tre unga flickor dansade ballongdans och till sist trädde Lucia med sina tärnor in. Stämningen var god och alla voro belättna. Behållningen går till kretsens verksamhet.

Ystads kretsen var den 29 jan. sammankallad för dryftande av såväl förbundets som lokala stadgeärenden. De senare gällde den vid kretsens jubileum i dec. beslutade rekreatjonsfonden. Huvudparten av aftonen ägnades emellertid åt ämnet: "Hur vidmakthålla intresset för en 'opolitisk' förening?". Att döma av den livaktiga diskussion, som följde efter det väl framförda inledningsanförandet av fru Ebba Holme, fanns det för tillfället ingen brist på intresse för Fredrika-Bremer-Förbundet, som likt "kärt barn" fick tåla åtskilligt av både ris och ros. Man fick ett intryck av att aftonen bådade gott för kretsens framtid.

I december månad förlidet år höll på inbjudan av Ystads kretsens sekreteraren i Skånes Köpmannaförbund, herr Joël Hansson, Malmö, ett offentligt föredrag över ämnet: "Humbugsaffärer och andra affärer".

Onsdagen den 3 januari började en av kretsen för därav intresserade medlemmar anordnad engelsk språkkurs under ledning av fil. mag. fröken Sigrid Arvidsson. Kursen är avgiftsfri.

En verklig njutningsdryck får Ni av

Kobbs Zaryana Té

Obs.! Gul etikett

Erhålles överallt i originalförpackningar

å 75 öre, Kr. 1.25, 1.75, 3.50, 6.75 o. s. v.

HERTHA

Tidskrift för den svenska kvinnorörelsen, utgiven av FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET. Redaktör: *Ellen Kleman*.

Samtliga förbundsmedlemmar erhålla tidskriften. *Icke-förbundsmedlemmar* prenumerera å *närmaste postanstalt* eller i *bokhandel*. Pris för postuppl.: 1/1 år kr. 6: 50; 1/2 år kr. 3: 50; 1/4 år kr. 1: 90. Lösnummer 65 öre. *Redaktion och exp.: 48 Klarabergsgat., Stockholm*. Redaktionstid: *tisdagar och fredagar kl. 1—3*. Tel. *Norr 48 50, 27 62*. Expeditionen: *kl. 11—4 varje söckendag*. Tel. *Norr 48 50, 27 62*.

Som man bäddar..

Hur viktigt är det inte, att man har en mjuk och lätt sängfilt, som skänker angenäm värme utan att vara tryckande. Bädda därför Er säng med HABO-filtens. Den tillverkas av mjukaste specialull och äger den goda filtens alla goda egenskaper. Dess glada färger öka trevnaden i sovrummet.

H A B O F I L T E N

Habo

HABO ULLSPINNERI A.-B., HABO

Innehåll.

Nedrustningskonferensen.

Hilma Borelius. Av *Selma Colliander*.

Arbetslösheten och kommunerna. Av *R. Wikander*.

Vårt Stockholmsmöte för fred och mellanfolklig samverkan.

En bok om Anna Whitlock. Av *Beth Hennings*.

Stockholms kvinnliga expeditförening. Av *Elma Geist*.

Orientböcker. Av *Ellen Kleman*.

F.-B.-F.-kretsarna.

Rikssjukkassa med över 150 avdeln. i städer och större samhällen. Bildad 1898. 59,000 medlemmar. Fonder över 1 miljon. Förmånligaste sjukförsäkring för äldre och yngre. Inträdesålder från 15 år. Sjukhjälp kr. 1—5 pr dag. Moder-skapshjälp kr. 1: 50 pr dag i 6 veckor. Begravningshjälp 100—200 kr.

Kollektiv anslutning

Ålderdomsförbundets Livförsäkringskassa, Understödsförening,

meddelar försäkring å 100—4,000 kr. Medl.-antal 6,000. Fonder kr. 350,000:—. Månadspremier: endast 90 dagars karenstid å försäkringar t. o. m. 1,000 kr. Begär upplysningar å Huvudkontoret, Drottninggatan 30. Tel. 67 44. Stockholmsavdelningen Norr 165 71.

Försäkra Eder nu! När sjukdom drabbar Eder är det för sent!